Kiriyariya Roja Nû; ji bona erdên Sûriye û Libnanê: 10 lîreyên Sûrî; ji bona welatên din 2 lîreyên ingilîzî. Bihayê Hejmarekê: 10 Qemerî.

ROJA NÛ

Dîwan û gerînendekariya Rojnamê: Bêrût-Birc; Weqif Tabet, Telefona Dîwanê: 74-04; Telefona Mala Xwediyê Roja Nû: 84-41. Edresa telg: Bêrût-Rojanû.

XWEDÎ Û GERÎNENDE: MÎR Dr. KAMIRAN ALÎ BEDIR-XAN

CENG & SIYASET

DEWRAN

GOTARA HEVALBENDAN

Civanê Tehranê

Ev e gotara resmî ya ko li 1-ê kanûna pêşîn piştî civanê Moskovayê hatiye belav kirin. Em, Serekê Emerîkayê, wezîrê Brîtanya Mezin ê yekemîn û Sermiyanê Şîretzariya komîsêrên miletên Sovyetistanê li payetextê Hevalbendê xwe Îranê de gihane hev û bingehên siyaseta xwe daniye.

Me Qerar Daye

Û miletên me di demên şer û aşitiyê de tavkarriyê bikin Serdar û şerdariyên me têkilî civanê me bûne ko têde planên şkênandîna qiwetên elemana hatine danîn.

Em li ser wext û awayê êrîşên ko li hêla rohelat, roava û nîroyî wê çêbibin li hev hatine.

Navdariya ko di neqeba me de çêbû bêşik zeferê bêxe destê me. Heçî silh û aşîtî, em qail in ko emê silh û aşîtiya Cihanê bi avakî çak û pak pêk bînin.

Em Berpirsiyariya

Ko pêşiya me û pêşiya hemî miletên hevalbendan de ye xweş nas dikin, û em bi dilxweşî û qailiya piraniya miletên dinyayê, dikin cihanê ji giraniya barên şerî xelas bikin, ji bona zehf nifşên ko bên. Bi şîretkerên xwe ên diplomasî me çavê xwe li pirsên ko di pêşiyê me de ne gerandine.

Eme Cehda Xwe Bikin

Da ko hemî miletên dinyayê bi dest û gotina tevkariya me bikin, û bigehin hev û du, miletên ko bi dil û hişên xwe mîna nijadên me qelandina zilm û zorkerî, neheqî û pêrîşaniyê ji xwe re kirine armanc û daxwaza dil.

Heke ew miletên he dixwazin emê wan bihewînin di nav malbata miletên dinyayê ên demoqrat de emê bêjine wan hon bixêr hatin. Di dinyayê de tu qiwet nîne ko bikar e xira kirina Ordiyên elemana li reşayiyê, noqavên wan bi qiwetên hewayî ji destê me xelas bike. Êrîşên me hero hêj xurtir û bê-emantir bibin.

Piştî Vî Civanê Dostanı

Em bi dilekî rahet li wê rojê dinêrîn ko têde hemî miletên dinyayê bibin aza û serbest, dûrî zilim û zorkeriyê, xelas bûyî ji ta'da û perîşaniyê û li gora dilxwaza xwe bijîn.

Em bi hêvî û niyaz û dilekî pak hati bûn vî civanî û em niho gava ji hev belav dibin dostê hev in bi gotin, kirin, dil û armancên xwe.

Şûrek Ji Bona Stalingradê

Şûrê ko Xwedî tac û text Kralê Brîtanya Mezin û miletê di wî diyarî kiriye bajarê Stalîngradê ê qehriman, bi destê Serekwezîr Çorçil hatiye dayîn Stalîn.

Stalîn ev şûr maç kiriye. Li ser vî şûrî gotinên jêrîn nivîsandîne: Ji xelkên Stalîngradê ên dilpolad re: Kral Corc 6 ev diyarî kiriye mîna nîşana qedirgirtina Miletê Brîtanî.

GOTARA RADYOA MOSKOVAYÊ

Brîtanya Mezin—Emerîka—Sovyetistan Yekdil û Dest in

MOSKÛ— Radyoa Moskovayê li ser civanê Tehranê gotara jêrîn belav kiriye: Qerarên her sê sermiyanên Hevalbendan li cihanê tebsîreke mezin kiriye. Miletên ko minêkarî azahî û serbestiyê ne, pê ji dil şa û xurt bûne û keser û kovan û ern û xeyid ketiye dil û singê dijminan. Di vî şerî de heta niha mîna vî civanê mezin bûyerek ne hatiye dîtin; bûyera ko bi tiştên hêja û girane girêdayî ye. Her sê sermiyan ji welatên dûr hatine Tehranê, lê li hev civiyane û li ser pirsên şerî û yên piştî şerî axaftine û hîmên tevkariya xwe danîne. Miletên ko zidê Hitlerizmê ne û aşiqê azahî û serbestiyê, pê şa bûne û xwe hêj bêtir gihandine Hevalbendan. Hevalbend vî şerî ji bona pêşveçûna miletan û azahiya wan dikin, û hemî miletên dinyayê—ji yên zalim û zorker pê ve—bûne destbirayê Hevalbendan. Ev dem ji bona tevkariya Ordiyên Hevalbendan gelek hêja û bikêrhatî ye û ji xwe eleman devê kortalekê de ne. Di eniyên din de zora elemana diçe û wextekî ne dûr de kembereke poladîn qiwetên elemana bişkînîne û bihna qudreta wan bibe. Civanê Tehranê dema zefer û serfiraziyê nîzingtir dike û dergehên silh û aşîtiyê vedike.

Silh û aşîteyeke rast û domdar; armanca hemî miletên ko tihniya serbestiyê dikişînin û di bin giraniya zorkeriyê de fetisîne. Destbiratiya Ordiyên Hevalbendan ji hemî miletên dinyayê re, biçûk bin mezin bin, heqê heyînê dide, û ew dê bikarin tekili karên danîn û avakirina cihaneke nû bibin. Cihana nû, ne bi hikim û destê miletên mezin, an hin miletan lê bi tevkariya hemî milet û hikûmetên biçûk û mezin, dê bête avakirin. Beyana her sê serekdewletên hevalbenda dilê hemî miletên Erdê Rohelatê—Nîzing şa kiriye, miletên ko dizanin u sehdikin: eleman neyarê wan î mezin e û jiyîn û pêşiya wan bi serfiraziya Hevalbendan ve girêdayî ye.

Dijmina dikin dinyayê qail bikin ko civanê Tehranê bikêrî tiştekî ne hatiye, wext şanî wan bike ko ne wilo ye!!... Dema êrîşan nîzing e û eleman qerarên civanê Tehranê çi bû, di nav goşt û xwîna xwe de wê bihesin. Şerine giran di pêşiyê de ne, lê qerarên Tehranê em qanî kirine ko xelasiya neyara ne maye. Tu qiwet nikare meşa Ordiya Sor û Ordiyên Hevalbendan ber bi zeferê ve bisekinîne.

BERI SÊ SALAN

Girîn û Gazinda Serekên Elemanan

LONDRE— Rojnama ingilîzî Deylî Ekspres girîn û gazinda elemana li ser bombardimana bajarên di wan dike û gotinên Gobels yên sala 1940-î tîne bîra xwendevanên xwe. Li wê wextê elemana bajarê ingilizî Kaventrî bombardiman dikirin û Gobels digot: Em nazî gava gazindên inglîzan dibibîsin dikenin.. Em dilnermî çiye nas na kin, bila ev tişt bibe para dewletên demokrat ên sist. Em bajarên wan bombardiman dikin û hêj bêtir lêxin, qîr û girîna jin û zaroyan ne xema me ye, emê welatê wan zeft bikin.

MOSKÛ— Rojnameyên rûsî bi şabîniyeke mezin qala civanê Tehranê dikin, Civanê Rûzwelt—Çorçil—Stalîn. Pravda dinivîse: Gotara ko piştî civanê Tehranê hatiye belav kirin dostaniya her sê dewletan çiqas xurt e xweş xuya dike; dostaniya ko di vî şerê azahî û serbestiya cihanê de bi xwîna her sê miletan hatiye morkirin. Her sê serekdewletên mezin gotina xwe kirine yek û planên perîşaniya dijmina bi hev re danîn e. Izvestiya dibêje: Yekîtiya dil û gotina ko di nav bira her sê mirovdewletên mezin de çêbûye gerewa zefer û serfiraziyê ye.

JI HER DU ALIYAN

Qiwetên Hevalbendan Dirêji Elemana Bikin

LONDRE— Pêşekarê radyoa Berlînê ê eskerî Kepîtên Sertoriûs êdî qail e ko Brîtanya Mezin, Emerîka û Sovyetistan li ser pirsên şerê elemana li hev hatine. Danezanên Qahire û Tehranê li ser vê pirsê tiştek ne gotine, ji xwe welî diviya bû. Lêbelê her wekî Ûris li Zivistanê dest bi êrîşine mezin dikin wan ji Brîtanya Mezin û Emerîkayê xwestine ko ew ji li zivistanê dirêjî axa Ewripayê bikin û zorbidin elemana. Bêşik qiwetên Hevalbendan ji bona êrîşa erdê Ewripayê hazir in. Tête bawer kirin 50 firqe esker, ko ji bona vê êrîşê divêtin, li axa Brîtanya Mezin, li hev civiyane tevî çek û posatên giran û sivik.

Bombardimana Emdenê

700 Bombeavêja Dirêjî Vî Bajarî Kirine

LONDRE— Cara dawîn 700 bombeavêjên emerîkanî dirêjî axa Germanistanê kirine û bi awakî gelek dijwar li Emdenê xistine û 138 nêçîrvanên elemanî avêtine erdê. 17 bombeavêj û 3 neçîrvanên emerîkanî venegeriyan e warên xwe.

Weşington— Qiwetên emerîkanî dirêjî giravên Marşalê kirine, yên ko di Pesifîkê de ne, yekîneyên emerîkanî dertketine wan giravan. Japon didin zanîn ko di bakur—rohelatê giravên Marşalê de şerekî behrî û hewayî î xurt dom dike. Du sed balafirên hevalbendan li qerargaheke japonî xistine.

SERSALA CORC VI

KRALÊ BRÎTANYA MEZIN BÛYE 48 SALÎ

Londres — Îro sersala Kralê Brîtanya Mezin e. Kral Corc VI bûye 48 salî.

Eniya Talyanî

General bijdayîna nîşanan Qedrê mêrxas û êgîdan digire

WISKONSIN

FÎLADELFIYA — Wiskonsîn zirehpûşa emerîkanî a nû 45.000 ton mezin ketiye behrê. Ji bona çêkirina vê zirehpûşê 90 milyon dolar hatine dervedan. Berî salekê zirehpûşa emerîkanî Nû—Cersey dîsa di vê destgehê de hati bû çêkirin.

LONDRE— Ji ber bombardimanên brîtanî û emerîkanî 300.000 eleman ji bajarên mezin reviyane û bi mihacirî hatine Çekoslovakyayê.

LONDRE— Têtê bawer kirin ko Hevalbenda bi şeş milyon eskerine teze êrîşî erdê Ewripayê bikin; ji bona eniya roavayî 60 û heta 70 firqe bes in.

Qehremanek

Balafirvanên britanî di prêşiya mirinê de dikenin

Londre — Pêşekarê D. N. B. ê eskerî elam dide ko qiwetên rûsî di Nevelê de dest bi êsîreke mezin kiriye, û di vê eniyê de di navbira tangên her du aliyan de şerekî zor çêdibe.

Moskû— Ordiya Sor piştî şerine no, bajarê Çerkasî standiye.

Moskû — Radyoa Moskovayê elam dide ko yekîneyên rûsî di nav 24 saetên dawîn de ber bi Kîrovogradê ve zehf pêş ve çûne.

www.arsivakurd.org

DEMA NIHA

Ordiya Frensizî a Nû

530.000 ESKER BI ÇEK Û POSATÊN NÛ

LONDRE— Nihû 530.000 eskerên frensiz, ji bona şerî hazirkirî li ber dest in. Destê wan de silehên emerîkanî ên nû û nûjen hene.

LONDRE— Wezareta Brîtanî a hewayî dide zanîn: Şevêçûyî refine brîtanî ên xurt ji bombeavêjên Lankester bihevketî bi ser axa Germanistanê de girtine û li Berlînê xistine. Hezar û pênc sed ton bombe hatine avêtin hêjagehên payetextê Reyxê. 30 balafir venegeriyane warên xwe.

Moskû— Rojnama rûsî Krasnaya Zvezda bendên nivîsevanê rûsî ê mezin Ilya Ehrenbûrg ser Frenşê belav dike, nivisevan di nivîsarên xwe de qala welatperwerên frensiz dike yên ko bi confidariyeke mezin di riya welatê xwe de berberiya elemana dikin.

Londre— Ordiya Yugoslavî ya ko şerê elemana dike ji du sed hezar şerevaniyan bihevketî ye.

Tehran— Gava Mr. Çorçil ji Stalîn xatir xwest destê wî giwaştiye û jê re gotiye: bi xatirê te Mareşal Stalîn, Xwedê te bihêle

QAHIRE— Sefîrê Sovyetistanê li Qahirê M. Novîkov yê ko nimînendeyê Sovyetistanê ye li ba Hikûmeta Yugoslavî duhî namedanîna xwe pêşkeşî Kral Pier kiriye:

LONDRE— Di Savua Jorîn de welatperwerên frensiz 79 hitlerî kuştine.

MOSKÛ— Dr. Benes serekcimhûrê Çekoslovakyayê gihaye Moskovayê,

MOSKÛ— Ordiya Sor ji her du aliyan zora xwe dide rêhesina ko di Dniepra jêrîn de ye, ev rêhesin ji bona elemana pirsa heyîn an nemayînê ye. Leşkerên rûsî yên ko di Krivoy—Rogê de, li xeta Dniepropetrovskê derbaz bûne zor didin Znamenkayê; û wilo dixuye ko ketina vî bajarî destê Ordiya Sor ne dûr e. Rojnama rûsî «Kraznaya Zvezda» dibêje: li nîro-roavayê Gomelê, di navbira Dniepr û Beresinayê de, der axa Pripetê, enişka Dnieprê a mezin de û li nîroyê Kremençûgê û li cihên eniya rûsî a mezin î din de Ordiya Sor zora elemana biriye û ew xwe bi şûnda dikişînin û bi şûn xwe ve bi hezaran kuştî û brîndar û çek û posatan dihêlin. Cehda Serdariya elemanî tu kar na de, û eniya şerî ber bi roavayî ve paş ve diherike. Di khergirava Kerçê de ji bona firehkirina rê û dorên serpirên danî qomandine zexim çêdibin. Di roavayê Kremenzçugê de Ordiya Sor xwe dilezlizine û ber bi bajarê Novo Georgievê ve tê, Eleman ji bêwextiyê nikarî bûn, vî şaristanî xira bikin.

Strana Kurdî

DELALÊ QEREJ - DAXÊ

Were delal beriya mila beryake dûze, pozê kêl û Mamdellê bi ser da mêl û xûz e;

Sala çûnî vî çaxa, ramîsanê bejna zirav li cem min mift û belaş bûn, sala îsal ji bextê mi ra bûye zêrê alî dûz e.

Were delal dilê mi kele kelî... Birek karê Xezala hilkişiyane pozê cûrê, ebû Şexatê xopan, pozê Tugêl hilkişyane fêzan û mexel e.
Ez li bejna xelkê delal dinêrim, nava şên yê me şewitî, nala meşa qitikê fesala Xezalê kêsima kewa gozel e.

Were delal, mi li diyara li diyarê qolî babê, vê sê li odeka bavê Meysê, tê dengê pêxwasa, welî nê lawê bava, qîrîna goştê kebabê

Ez terka bejna zirav, xelkê têlî nakim, hetanî xwê şîn ne be, qantir nezê, gawur najo ser Îslamê.
Were delal ez bi pozê Mamdella şewitî ketim, berfê lê kir.

Were delal, mi dî Xezal meşiya, karê li pê, çîxir çêkir wexta lawkê mi çû welatê Xerîb û xurbetê;

Ez nizanim, tê di pê xwe ra, temya mi kara xezala li kê kir.

Were delal, mala delalê dilê mi, dike bar ke, mi go: gundîno, malîno, rihsipîno; ji bo xwedê be, destê mi bi heval ke, sûnda qesem li bedena mi be.

Hûn destê mi ne kin heval, ezê xwe, li şûna warê delalê dilê xwe, di axa sar kim.

Were delal, mi li diyara li diyarê ax wêranê, mi dî berfê da bû ser baranê, mi ji Wêran şara şewitî hetanî mîrata til Goranê;

Xwedêwo, tu mirazê heval û kardaşa gişan bike, bira bibe mi radê min û xelkê delal, her çar rokê remezanê.

Were delal, were delal bira xwezî tim û tim, havîn ba, bira cîyê min û bejna zirav;

Qerej Daxa şewitî, Mêrgemîra jorîn ba, bira ciyê raxa me erd ba, ser axa me ebaka delêl şalîn ba, bira pirêzkê berfê, zîpikê bihata bi du weqîya.

Were delal, mi li diyara, li diyarê Tewrêzê, pezê bavê Nezîr, li textê Mamdelê ketiye, şîs û rêzê, ez terka xelkê delal nakim, hetanî Îslam najo ser Parêzê.

Were delal, bi Qerej Daxa şewitî ketim, lawika bi herem e, mi ji Mêrgemîra şewitî hetanî bi kura eceme, ez ne xweş im, lawika tu were ser me.

Were delal kanîya gundê me bi niît e, şarûr û bilbila tê da wîtewît e.

Sala çûnî vî çaxa, ramîsanê bejna zirav, li cem mi belaş bû, sala îsal ji bextê min û te ra bi bişkok û bi kilît e.

Were delal, ez çûm Diyarbekra xopan, orte bi gol e, dor bedenê hatim Qerej daxa şewitî, textê Mamdellê, temam cîw û meqamê min te ne.

Tu were destê xwe di nabêna destê mi ke, emê hev du birevînin, xwe berdin welatê Xerîb û Xurbetê, dawiya me Xazî-Entab e, pêşiya me germiyan û Edene.

EBDILHADÎ MIHEMED

MIREKA CIHANE

MIRÊKA CIHANÊ MIRÊKA WÊNEYÊN ŞER Û AŞÎTIYÊ

Xebat - Fidakarî - Serfirazî - Serdestî

Topeke Mezin Penah û Çeperên Neyaran Dide Ber Agirê Xwe,

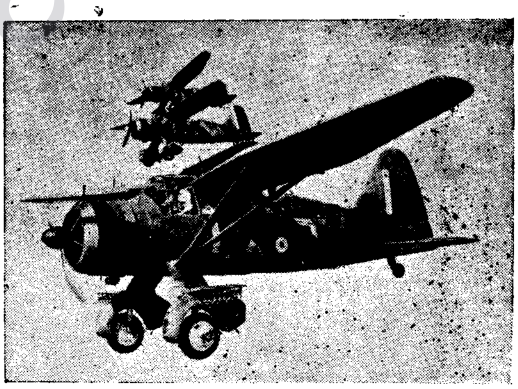

Refên Hevalbendan Bi Hewa Ketine û Berê Xwe Dane Hêjagehên Neyaran.

Topeke balafirşiken Ezmanan Ji Refên Dijmina Paqij Dike.

www.arsivakurdi.org

1ère ANNEE — LUNDI 20 DECEMBRE 1943 — NUMERO 31

LE JOUR NOUVEAU

Direction: Beyrouth Wakfs Tabet
Place des Canons Tél.: 74-04 et 84-41

QUOTIDIEN KURDE
Directeur - Propriétaire: EMIR Dr. KAMURAN AALI BEDIR KHAN

Le Numéro 10 P.L.S. - Abonnement
Syrie-Liban 10 L.L.S. Etranger 2 L. Stgs.

Vers la Victoire

CHRONIQUE HEBDOMADAIRE DE LA GUERRE

Une nouvelle semaine de la guerre mondiale a pris fin au cours de laquelle le Moyen Orient est devenu le centre de l'activité politique internationale.

Au cours de toute cette semaine, l'attention est demeurée fixée sur Le Caire et sur Téhéran, où MM. Roosevelt et Churchill ont tout d'abord rencontré le Généralissime Tchang Kai Chek et ensuite le Maréchal Staline, et où les puissances alliées ont pris d'importantes décisions ayant trait à la conduite de la guerre dans le Pacifique et en Europe.

Avant la cloture de la Conférence de Téhéran les gouvernements soviétique, anglais, et américain ont invité le président Inonu au Caire, où d'autres décisions ont encore été prises.

A l'issue de la Conférence de Téhéran, nn Communiqué a été publié qui réaffirme en termes précis l'accord précédemment réalisé à Moscou.

L'Allemagne

comptait sur desdésaccords dans le camp allié pour éviter la défaite : la Conférence de Téhéran lui a enlevé toutes ses illusions. Aujourd'ui, les chefs nazis n'en sont plus qu'à s'attendre à une offensive alliée à l'ouest dans laquelle seront engagées de 50 à 80 divisions britanniques et américaines

La Tcheco-Slovaquie et l URSS signent à Moscou un pacte d'assistance mutuelle et le Dr. Benes envisagera probablement à cette occasion tous les problèmes relatifs à l'Europe Centrale et au sud-est de l'Europe.

En Yougoslavie un Gouvernement Populaire est constitué, gouvernement auquel la Grande-Bretagne et les Etats-Unis étendent le bénéfice de l'accord de «prêt et bail».

En Bulgarie, crise ministérielle La situation est des plus tendues, surtout après les violents raids de l'aviation alliée contre Sofia.

Voici le résumé des opérations militaires de la semaine :

Russie : au début de la semaine, les forces soviétiques progressaient en Russie Blanche dans la région de Propoisk, au nord-est de Gomel. Plus au sud, les Russes coupaient en deux endroits la voie ferrée de Znamenka, qui était bientôt occupée par l'Armée Rouge.

Von Mannstein jette toutes ses réserves et 2000 tanks dans le saillant de Kiev, et perd le quart de ses chars en 5 journées d'offensive

Le front est stabilisé à 47 kms de Korosten et les Russes ayant reçu des renforts commencent à regagner le terrain cédé.

Le groupe d'aviation «Normandie» combattant sur le front de Russie abat son 150ème avion ennemi.

ITALIE : offensive du Général Montgomery sur la côte orientale de la péninsule, en direction de Pescara. Les forces alliées ne progressent que lentement, les opérations étant entravées par le mauvais temps. Les Britanniques franchissent la Moro et repoussent toutes les contre attaques allemandes. Les unités de la 5ème Armée s'emparent de plusieurs hauteurs stratégiques dominant la route de Rome.

FRANCE : des patriotes font sauter à Amenasse l'hôtel qui abritait le QG allemand. 20 officiers ennemis sont tués sous les décombres. 5 otages dontune femme sont fusillés à titre de représailles.

A Clermont-Ferrand, des étudiants alsaciens sont arrêtés par les Allemands. Dans toute l'Europe opprimée des patriotes attendent de recevoir des armes pour participer à la libération de leurs pays.

L'AVION MODERNE

Des milliers et des milliers d'avions volent chaque jour. Ils appartiennent à des catégories bien différentes; chasse bombardement, transport etc et, pour chaque catégorie, de nombreux types. Il existe ainsi des différences considérables non seulement entre des appareils conçus chacun pour une mission déterminées, par exemple entre un bombardier en piqué et un bombardier lourd, mais même entre modèles d'avions construits dans un pays pour effectuer un certain travail de guerre L'armée américaine utilise ainsi en même temps comme chasseurs monoplaces un Lightning à 2 moteurs et 2 fuselages, un Bell Airacobra dont le moteur est placé derrière le pilote, un Warbawk, un Thunderbolt etc. dont le moteur placé à l'avant du fuselage appartient à des modèles totalement différents comme conception et comme puissance.

Et cependant, à part quelques exceptions, on peut dire que tous les avions modernes ont les mêmes caractéristiques générales qui marquent la phase actuelle du progrès.

L'avion moderne est *monoplan* alors qu'il y a quelques années, il possédait généralement deux plans superposés (biplan) et, même, partois à l'autre guerre, 3 plans reliés par des mâts et des haubans (triplans Caproni, FOKKER, Voisin)

Cette aile est maintenant assez solidement construite, qu'elle soit épaisse ou mince, pour n'avoir pas besoin d'être maintenue par des mâts et des câbles (haubans) qui freinent l'avion ; elle est dite «cantilever».

Pour diminuer la résistance à l'avancement, elle est parfaitement lisse et ne présente aucune saillie pas même de rivets. La surface est polie comme un miroir.

L'aile comporte à ses extrémités des ailerons, sortes de volets commandés par le pilote, dont l'un s'abaisse pendant que l'autre s'élève. L'avion peut ainsi être maintenu stable ou se retourner à volonté et faire «le tonneau».

La partie centrale arrière de l'aile (bord de fuite) est également mobile, et ces volets, en se rabattant, assurent le freinage de l'avion en vol avant l'atterrissage. (volets hypersustentateurs). Malgré ce frenage, les avions modernes qui sont très rapides grâce à de puissants moteurs et une aile de surface réduite atterrissent encore très vite : plus de 20, kilomètres à l'heure pour le bombardier américain «MARAUDER»

Dès l'atterrissage, l'avion modern utilise des freins de roue analogues à ceux des automobiles mais beaucoup plus puissants. Il faut penser que les grands bombardiers quadrimoteurs de 1943, même délestés de leurs bombes et de leur essence, pèsent encore de 18 à 20 tonnes et qu'ils atterrissent à bien plus de 100 km. à l'heure sur 2 roues et la roulette de queue, ou sur 3 roues. Ils doivent s'arrêter complètement en quelques centaines de mètres.

En l'air, l'avion est stabilisé non seulement par les ailerons, mais par les gouvernails. Ce sont ces gouvernails de direction et de profondeur qui permettent au pilote de faire tourner l'avion (en s'aidant au besoin des ailerons) ou d'effectuer la montée ou la descente.

Les chasseurs s'élèvent ainsi en altitude de plus de mille mètres par minute. Leur puissance est d'ailleurs exceptionnelle : 2.000 chevaux vapeur pour le Thunderbolt, 2.300 pour le Typhoon.

Il existe bien entendu des moteurs de toutes puissances et de tous modèles, avec une majorité d'une puissance de 1.200 à 1.600 cv. à 12, à 14 ou à 18 cylindres refroidis soit par l'air, soit par liquide.

(*a suivre*)

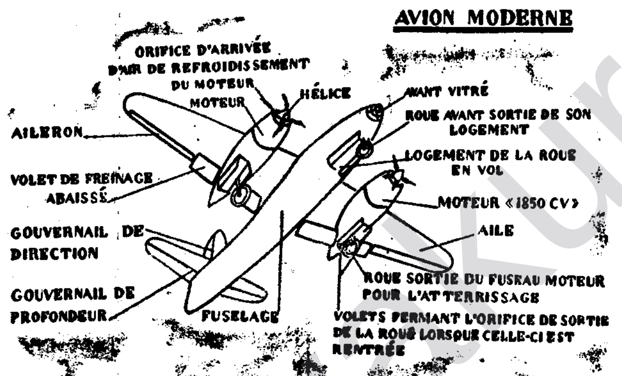

UN BOMBARDIER AMERICAIN B26 "MARAUDER" VA ATTERRIR

LES GRANDS KURDES DE L'HISTOIRE

LA DYNASTIE DES AYOUBITES

2

En 1189, pendant le siège de St Jean d'Acre, Saladin fit preuve des sentiments les plus chevaleresques. Un jour, on lui amena, parmi les prisonniers, un vieillard. Il lui donna un cheval et le fit reconduire au camp chrétien. Un enfant chrétien de trois mois avait été enlevé et vendu par des maraudeurs musulmans. La mère vint le réclamer à Saladin; au récit de la mère, ses yeux se remplirent de larmes; il fit racheter l'enfant et le fit reconduire, avec sa mère, à cheval, au camp chrétien.

En 1191, toujours au siège de St. Jean d'Acre, Saladin est aux prises avec le plus illustre de ses adversaires, Richard Coeur-de-Lion. Le roi d'Angleterre étant tombé malade, il lui envoie des rafraichissements.

Devant Jaffa, en 1192, en pleine bataille, le frère de Saladin. Adil, remarquant que le cheval de Richard était fourbu, lui envoie deux splendides chevaux. Après la bataille, Richard Coeur-de-Lion étant de nouveau tombé malade, Saladin lui envoie des sorbets.

Peu après, Saladin et le roi d'Angleterre ayant conclu la paix, le Sultan kurde réserve l'accueil le plus magnifique aux Chevaliers qui font le pèlerinage de Jérusalem, avant de quitter la Palestine.

Pour terminer, citons trois passages de l'ouvrage de René Grousset, l'Epopée des Croisades (Paris, 1939) :

«L'histoire doit s'incliner devant la haute et chevaleresque figure du grand sultan kurde, si différente des impitoyables atabegs turcs, ses prédéces-seurs, comme des brutaux mamelouks, qui devaient un jour succéder à sa dynastie»

«Sa générosité, son humanité profonde, sa piété musulmane sans fanatisme, cette fleur de libéralisme et de courtoisie qui ont émerveillé nos vieux chroniqueurs, ne lui valaient pas dans la Syrie franque une moindre popularité qu'en terre d'Islam.»

A propos du Sultan Ayoubite Kamil: «.... le nouveau sultan d'Egypte comptait parmi les esprits les plus politiques et les plus libéraux de cette glorieuse dynastie kurde, politique autant que son père el-Adil qui avait failli devenir le beau-frère de Richard Coeur-de-Lion, libéral et généreux autant que son oncle, le grand Saladin.»

UNE ASSOCIATION ECONOMIQUE TCHÉCOSLOVAQUE

Une Association Economique Tchécoslovaque pour le Moyen-Orient a été établie à Jerusalem, sous la Présidence de M. Karel Castavsky, un ingénieur tchecoslovaque qui joue actuellement l'un des rôles les plus importants dans l'organisation économique de guerre en Palestine. L'Association est un organe consultatif pour les Légations et Consulats tchécoslovaques en vue de renforcer des relations économiques entre la Tchécoslovaquie et les pays du Moyen-Orient et en vue d'élaborer des plans de la réconstruction économique d'après-guerre de la Tchécoslovaquie. L'Association comprend les Sections suivantes: Financière Commerciale, Industrielle et la Section de Transports.

Le Caire (A.F.I.) — La radio du Caire a annoncé que la localité d'Orsogna, sur le front de la 8ème Armée, a été incendiée par les Allemands.

Londres (R) — On annonce officiellement qu'il y a eu une légère amélioration dans l'état de santé de M. Churchill.

DI PESIFIKÊ DE

Cengîne Xurt û Zor Dom Dikin

Weşington— Qiwetên emerîkanî direjî giravên Marşalê kirinê, yên ko di Pesifîkêde ne, yekîneyên emerîkanî dertketine wan giravan. Japon didin zanîn ko di bakur rohelatê giravên Marşalê de şerekî behrî û hewayî î xurt dom dike. Du sed balafirên hevalbendan li qerargeheke japonî xistine.

Melburn— Eskerên Ewistralî bi tevkariya tang û topan di xelîça Hu—Onê de Japon şkênandine û ji nû ve pêş ve çûne. Refên hevalbenda waporeke Japonî 6.000 ton mezin bin av kiriye û 155 ton bombe avêtine warên japona yên pozê Glosesterê.

Weşington— Niho di ordiyên emerîkanî de 7.390.000 esker hene, Stola emerîkanî ji 840 waporan bihevketî ye.

QAHIRE— Serekcimhûrê Tirkiyayê Ismet Înonu bi wezîrê dervekariyê ve hatiye Qahirê ji bona dîtina Mr. Rûzwelt û Çorçil. Serekcimhûr Ismet Înonu berî çûye ba Mr. Çorçil û pişt re her du pevre çûne cem Serekcimhûr Rûzwelt. Pirsa ko tête kirin ev e: gelo Tirkiya bi çi awayî dikare biserxwegirtiyên xwe yên ko ji ehda tirk û ingilîzî dertên bîne cih.

WEŞINGTON— Egîdê Stalîngradê Mareşal Voroşîlov wê here Londrê û tevkariya şerdariyên emerîkan—ingilîzî bike, ji bona danîna planên vegirtina erdê Ewripayê. Bi wî awayî êrîşên sovyetî yên hêla rohelatî û ên ingilîz—emerîkanî yên roavayî dê bêne yekaheng kirin.

Nêrevan bawer dikin ko di Tehranê de qala tiştên din gelek hêja jî hatine kirin û di warê diplomasiyê de bûyerine girane çêbibin.

LONDRE — Mareşal Stalîn Mr. Çorçil û Rûzwelt li ser vekirina eniyek e diwemîn û sewemîn bi fimamî li hev hatin e.

STOKHOLM — Von Mansteyin 2.000 tangên Ordiyên xwe bitimamî xistiye şerî bi qesda vegirtina Kievê. Lê niho ew bi balafian esker dişîne eniya Dnieprê ji bona arîkariya qiwetên elemanî yên ko bi ketina Znamenkayê halekî bêhevî de ne. Eleman îro mukir tên ko di axa Çerkasî û Krivoy—Rogê de qiwetên xwe ji nû ve paş ve kişandine.

LEYIPZIG HATIYE BOMBARDIMAN KIRIN

LONDRE — Wezareta brîtanî a hewayî dide zanîn: Sevêçûyî zehf refên brîtanî ji bombeavêjan bihevketî di ser axa germanistanê re firiyan e. Refên brîtanî pêşî berê xwe dan Berlînê, û bi vi awayî nêçîrvanên dijmina xapandine û piştre bi ser Leyipzigê de girtine û 1500 ton bombeavêtine hêjagehên vî bajarî, pê şewat û teqandinine mezin çêbûne. Leyipzig bajarekî elemanî î mezin e û têr destgeh û febrîqan e

Raporên pêşîn elam didin ko derba cihên xwe girtine û pê xesarine dijwar gihaye vî şaristanî.

Strana Kurdî

Ay Lê Gulê

Eman ne man, Eman ne man
Ez heliyam tu di min ne ma !...
Bejna te zirav e
Tak rêhanê li ber avê
Şaq û perê xwe berdane li vê navê
Ez xulama şê biskê te
Sorî hene kirî
Li ser hinarikê rûkê te
Da silavê.
Mi dî sibehê gewra min
Rahişt kûzê xwe çû
Mîrata kehniyê, avê,
Ezê çiqas xiyal û bala xwe didimê
Neqeba cotê zermemika
Serê çeleyê zivistanê
Şil dibûyê, ji avê yê
Ne welen ji xunavê.
Mi dî germa havînê
Li me dên da
Mi dî bihna qûtya gulyaxê
Di ber pişta bejna zirav de
Bihin da...

STRAN

Şerkî dibû li Kûçê—Bano
li Hesara şewitî
Ji kula dilê mi re bi sê ciya.
Mi dî li ser serê Derwêş begê
Xweş hat hemînê mitralyozan,
Dengê sê payê mîratê çapliya
Gelek şehde û şihudê Derwêş
begê, Mehmûd begê
Gelek hen e...
Ban dikirin peyano, bavê mino
Mêre çê bin, çe bixebitin
Emê mitralyosê dewletê bistînin
Emê eskere dewletê bişkînin
Bila deng here sedareta Stanbolê
Bigerê li hemî ciya.
Mi dî, şerekî dibû li Kûçe—Bano
li Hesara şewitî.
Wa li we ye.....
Mi dî Derwêş begê bi sê dengan
ban dikir
Keko Mehmûd begê
Mi dî xweş hat dengê mîratê
sûstema
Dengê navtêdanê kurê bava
Li ser serê eskerê dewletê ye.

Erebşênê

Mi dî bejna zirav ji avê tê
Bihna misk û enber û
Darçîna ji ber pistê tê
Mi je te re ne go:
Were bîstkê li tenişta min rûnê
Emê bikin kêf û helakêr
Û naqirdiyê darê Diné
Mirina mala xerab
Bi bîra kê tê...

Bejna te zirav e, takê rêhanê
Şîn dibû li Tizyana şewîtî
Lî pîkê heywanê;
Şan û şîna mala Fendî axa
Li binya malê
Heke qatî ne bû, miradê dila,
Û'wezê bejna zirav birevînim
Emê xwe bavên bext û ocaxê
Bavê Kamil,
Bila sala vê salê, di ber me de bidê
Her sê qistê dêmanê.
Ber derikî mala bavê min
Bî sergo ye.
Kûçîkê Kanos gelekî no ye
Xera dikir civanê hero ye
Mi dî bihar hatî
Çaxê kerengvaniya.

Xwezla mi bi wê gavê, wê saetê
Ko min cihê xwe û bejna zirav
Li banê bilind tevde daniya
Gava mamûrê firara
Bi der ketana nav Omeriya
Minê navê xelkê delal
Ji çîtika ses hilaniya

O, lo kuro...
Derî veke were hinduro
Xwezî bi gava ko serê min û te
Here ser behlîfê, tu bê keçê û
Ez bê kuro
Mi dî bihar hatî dilaxêvê
Payîz hatî çaxê dilketin û kêfê
Kêf û henk xweş in
Li ser xaniya, li bin lihêfê.

PÊJINÊN DINYAYÊ

CENG & BIHINGEH

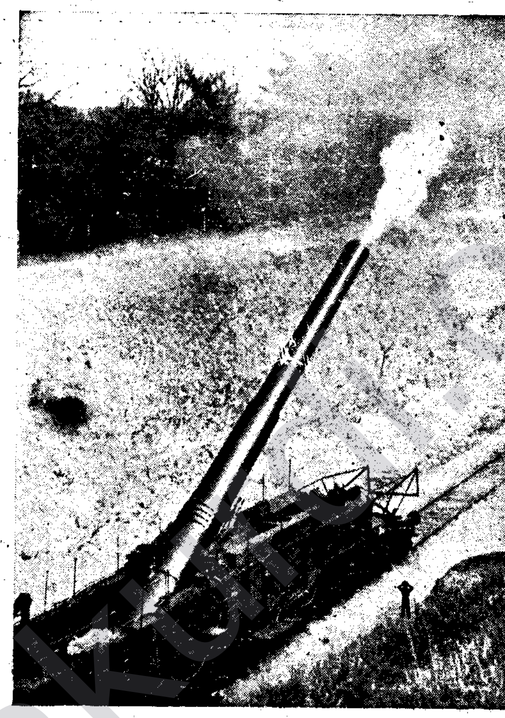

Topeke Giran û Dijwar. Wagonek we [illegible] e û Digihîne Cihê Hewcedariyê.

Ji Destgehên Hevalbêndan Ji Nû Ve Waperek Ketiye Behrê

Sihvanvanên Brîtanî Pê Li Erdê Kirine û Erîşî Dijmina Dikin.

IMPRIMERIE DU JOURNAL LE MI OIRD'ORIENT

www.arsivakurd.org